

Bolbotenko I. V.

University of Economics and Law „KROK”

CURRENT CONDITION AND TENDS OF PROFESSIONAL DEVELOPMENT OF THE INDEPENDENT AUDIT IN UKRAINE**Summary**

It's considered the current state of the functioning domestic entities auditing. It's analyzed the factors impact on audit entities in terms of consumer and competitive components. Represented the basic tends of professional independent development of the audit in Ukraine caused with factors of the market environment.

Keywords: audit, audit entity, an independent professional audit, auditing services, audit services users.

УДК 658.155

Морозюк Н. С.**Стоянова-Коваль С. С.****Губко В. І.**

Одеський державний аграрний університет

АНАЛІЗ ФІНАНСОВИХ РЕЗУЛЬТАТІВ СВК «ДРУЖБА» В РОЗРІЗІ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ САРАТСЬКОГО РАЙОНУ ОДЕСЬКОЇ ОБЛАСТІ

Функціонування будь-якого підприємства незалежно від видів його діяльності і форм власності в умовах ринку визначається його здатністю створювати необхідну і достатню величину доходу. Аналіз прибутку займає провідне місце в системі комплексного економічного аналізу, оскільки за ним оцінюється ступінь досягнення кінцевої мети діяльності підприємства. Досліджено та проаналізовано організаційно-економічну характеристику сільськогосподарських підприємств Саратського району Одеської області та порівняно отримані результати з обраним базовим підприємством – СВК «Дружба».

Ключові слова: облік, аналіз, прибуток, фінансові результати, сільське господарство, виробничі ресурси, економічний розвиток.

Постановка проблеми. Правильна інтерпретація аналітичних показників, розрахованих на основі облікових даних, дозволяє управлінському персоналу та зовнішнім користувачам діагностувати проблеми, що наявні в діяльності підприємства, виявляти напрями діяльності, які вимагають додаткового фінансування для розвитку, ідентифікувати проблемні питання розподілу прибутку як внутрішнього джерела фінансування розвитку. Відповідно, результати аналізу фінансових результатів, зокрема, операцій з формування та розподілу прибутку є основним інформаційним джерелом для розробки та прийняття управлінських рішень. Тільки за умови самоокупності суб'єктів господарювання економічна система може генерувати чинники позитивних кількісних і якісних змін у майбутньому періоді – періоді процесу розвитку, переходу до досконалішого фінансового стану, який має більш значний потенціал.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Фінансовим результатом господарської діяльності підприємства є прибуток або збиток. Прибуток в основному утворюється в результаті продажу (реалізації) готової продукції (послуг, товарів). Окрім того, підприємство може продавати (реалізовувати) інші матеріальні цінності і послуги допоміжних виробництв та господарств, а також мати доходи і збитки, що збільшують або зменшують розмір прибутку від інвестиційної та фінансової діяльності.

Прибуток є важливішим узагальнюючим показником, що характеризує кінцевий результат діяльності підприємства.

Виділення не вирішених раніше частин загальної проблеми. Дослідженню проблеми обліку фінансових результатів значну увагу приділяють провідні вчені, які зосередили свою увагу,

зокрема, на таких поняттях, як «прибуток» та «збиток». Н.М. Ткаченко [3] трактує прибуток та збиток відповідно до НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» [2].

О.В. Лишиленко [1] та В.Г. Швець [4] під прибутком розуміють джерело господарських засобів і відповідних резервів, збільшення капіталу в результаті діяльності та фінансовий результат.

Мета статті полягає в аналізі фінансового стану сільськогосподарських підприємств Саратського району Одеської області.

Виклад основного матеріалу дослідження. Саратський район розташований на південному заході Одеської області і займає територію площею 147,5 тис. га, у тому числі сільськогосподарські угіддя – 88 214 га, із них рілля 80 666 га.

Район межує на заході – з Білгород-Дністровським, на півдні – з Татарбунарським і Арцизьким, на північному заході – з Тарутинським районами Одеської області.

Підприємств по виробництву та переробці сільськогосподарської продукції на кінець 2014 р. усього 20 одиниць, у тому числі виробничих кооперативів – 9 (63%); ТОВ – 2 (14%); приватних і приватно-орендних – 3 (8%), інших підприємств – 6 (15%). На рис. 1 за допомогою діаграми показано структуру сільськогосподарських підприємств Саратського району Одеської області у відсотковому співвідношенні.

У Саратському районі всіма категоріями господарств у 2014 р. було зібрано 254,9 тис. т зернових та зернобобових культур з площі 68 369 га при середній врожайності 37,3 ц/га (рис. 2).

За 2014 р. одержано в реформованих сільгосп-підприємствах району: телят – 1 631 гол., поросят – 11 028 гол., ягнят – 2 967 гол.

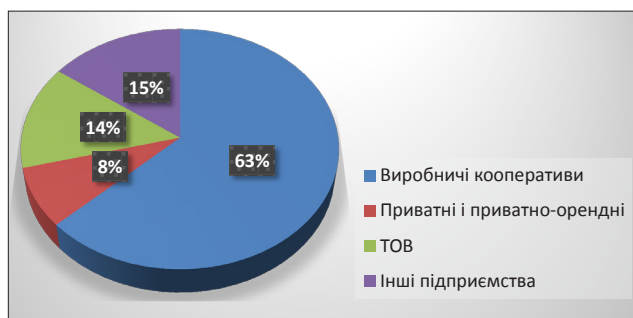

Рис. 1. Склад та структура сільськогосподарських підприємств Саратського району Одеської області

Виробниче направлення району – зернове, м'ясо-молочне з розвиненим виноградарством.

Базовим підприємством є сільськогосподарський виробничий кооператив «Дружба», який знаходиться в південній частині Саратського району Одеської області, в межах степової зони півдня України. Основною метою діяльності підприємства є задоволення потреб його засновників, членів та населення у сільськогосподарській продукції та одержання доходу в інтересах його засновників.

Кооператив здійснює виробництво сільськогосподарської продукції, її переробку і реалізацію, надає послуги сільськогосподарським підприємствам.

Одним з важливих економічних факторів, які характеризують можливості підприємства, є його рівень забезпеченості виробничими ресурсами.

Сільськогосподарські підприємства у повному обсязі забезпечені виробничими ресурсами, що дає їм змогу функціонувати в ринкових умовах.

Проводячи аналіз рівня забезпеченості виробничими ресурсами СВК «Дружба», відмітимо наступні зміни: за досліджуваний період площа сільськогосподарських угідь збільшилась з 6 313 га у 2010 р. до 6 344,0 га у 2014 р., у т. ч. площа ріллі збільшилась на 4,55%, і в звітному 2014 р. становить 6 228 га. У той же час площа сільськогосподарських угідь господарств району зросла на 1 363,0 га, або на 1,57%, у т. ч. площа ріллі зросла на 3 206,0 га, або на 4,11%.

У звітному періоді порівняно з базисним на підприємстві на 45,7% зріс авансований капітал, на 70,26% – власний капітал та в 4,84 рази – позичковий, що є негативним фактором для господарства. Таку ж тенденцію спостерігаємо і на підприємствах району, де за період 2012–2014 рр. авансований капітал збільшився на 53,97%, позичковий капітал – на 37,69% і власний капітал – на 63,98%.

Що стосується наявності на підприємстві оборотних та необоротних активів, відмітимо, що за 2010–2014 рр. у СВК «Дружба» спостерігаємо тенденцію щодо їх зростання. Так, у 2014 р. порівняно з 2010 р. у господарстві оборотні активи збільшились на 84,91%, необоротні – на 43,74%, у т. ч. за рахунок збільшення основних виробничих засобів – на 60,87% (або на 9 838,0 тис. грн.). І лише довгострокові фінансові інвестиції на підприємстві за досліджуваний період залишились незмінними і склали 60,0 тис. грн. Крім того, на підприємстві повністю відсутня довгострокова дебіторська заборгованість.

У цілому по району спостерігаємо також позитивну ситуацію: оборотні активи зросли на 69,75% (або на 163 522,0 тис. грн.), необоротні активи – на 35,71% (або на 68 535,0 тис. грн.), у т.ч. за рахунок зменшення незавершеного будівництва –

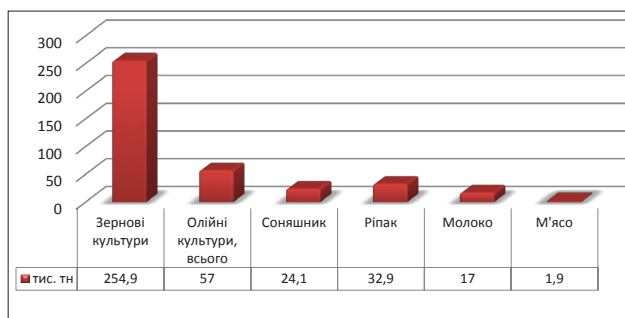

Рис. 2. Виробництво основної сільськогосподарської продукції в 2014 р., тис. т

на 87,65% (або на 15 871,0 тис. грн.), збільшення основних виробничих засобів на 35,69% (або на 49 899,0 тис. грн.) та довгострокових біологічних активів – на 56,43% (або на 19 033,00 тис. грн.). Довгострокові фінансові інвестиції по району залишились незмінними і склали 70,0 тис. грн. У районі також повністю відсутня довгострокова дебіторська заборгованість.

Щоб дізнатися про загальний рівень економічного розвитку СВК «Дружба», розглянемо табл. 2.

Даючи загальну оцінку роботі СВК «Дружба», можна зробити висновок, що господарство працює ефективно, більшість економічних показників у 2014 р. збільшились набагато порівняно з 2010 р. У порівнянні 2014 р. до 2010 р. рівень чистого доходу на 100 га с/г угідь збільшилось на 83,33%, одного середньорічного працівника, зайнятого в с/г виробництві збільшилось у 3,4 рази. Щодо валового прибутку на 100 грн. вартості основних засобів сільськогосподарського призначення, то цей показник збільшився на 36,31%, на 100 га с/г збільшився у 2,19 рази. Як результат, збільшились показники прибутковості господарства: чистий дохід (виручка) від реалізації продукції збільшився на 84,29% у порівнянні з 2010 р., валовий прибуток збільшився у 2,19 рази, а чистий прибуток збільшився у 3,54 рази.

У 2014 р. рівень рентабельності сільськогосподарського виробництва становив 54,37%, а в 2010 р. даний показник склав 20,9%, тобто в порівнянні з 2010 р. він збільшився у 2,72 рази. Рівень рентабельності продажу в 2014 р. склав 35,22%, а в 2010 р. – 17,9%, отже, підвищився у 2,07 рази.

Розглянемо основні показники рівня інтенсивності та економічної ефективності інтенсифікації сільськогосподарського виробництва в господарствах Саратського району та СВК «Дружба» зокрема (табл. 3).

Дані таблиці свідчать, що в розрахунок на 100 га с.-г. угідь у господарствах Саратського району у звітному році порівняно з базисним припадає на 51,5 тис. грн., або на 9,9% більше авансованого капіталу і лише на 5,3% більше основних виробничих засобів, проте на 28,0% більше виробничих витрат, що є не досить позитивною тенденцією. Подібну ситуацію спостерігаємо у СВК «Дружба», де при зростанні виробничих витрат в розрахунок на 100 га с.-г. угідь на 44,1% (або на 189,4 тис. грн.), авансованого капіталу у звітному році порівняно з базисним припадає на 9,7% більше, а основних виробничих засобів – на 29,9%.

Розглядаючи рівень економічної ефективності інтенсифікації на підприємстві відмітимо, що на 100 га с.-г. угідь у 2014 р. вироблено 659,22 тис. грн. валової продукції, що на 67,63%

Таблиця 1

Рівень забезпеченості виробничими ресурсами сільськогосподарських підприємств Саратського району Одеської області

Показники	Господарства Саратського району Одеської області						СВК «Дружба» Саратського району Одеської області					
	2012 рік	2013 рік	2014 рік	Відхилення		2010 рік	2011 рік	2012 рік	2013 рік	2014 рік	Відхилення	
				абсолютне (+, -)	відносне, %						абсолютне (+, -)	відносне, %
Земельна площа сільськогосподарських угідь з них ріллі	86568,00	88214,00	87931,00	1363,00	101,57	6313,00	6344,00	6344,00	6344,00	6344,00	31,00	100,49
Орендовано земель, га	77932,00	80666,00	81138,00	3206,00	104,11	5957,00	6344,00	6228,00	6228,00	6228,00	271,00	104,55
Авансований капітал,	85826,00	87533,00	84114,00	-1712,00	98,01	6313,00	6344,00	6344,00	6344,00	6344,00	31,00	100,49
Власний капітал, тис. грн.	427645,00	502014,00	658456,00	230811,00	153,97	48826,00	50205,00	49620,00	55071,00	63852,50	20026,50	145,70
Позичковий капітал, тис. грн.	305641,00	377141,00	501194,00	195553,00	163,98	41542,00	44936,00	48082,00	53738,00	70729,00	29187,00	170,26
Оборотні активи, тис. грн.	31516,00	124873,00	43394,00	11878,00	137,69	393,00	1147,00	1538,00	1333,00	1905,00	1512,00	В 4,84 р.
Необоротні активи, тис. грн.	234453,00	288879,00	397975,00	163522,00	169,75	23286,00	27903,00	28849,00	28898,00	43059,00	19773,00	184,91
з них: незавершене будівництво, тис. грн.	191946,00	213135,00	260481,00	68535,00	135,71	20576,00	22302,00	20771,00	26173,00	29575,00	8999,00	143,74
основні виробничі фонди, тис. грн.	18108,00	8324,00	2237,00	-15871,00	12,35	997,00	233,00	35,00	305,00	261,00	-736,00	26,18
довгострокові біологічні активи, тис. грн.	139821,00	157759,00	189720,00	49899,00	135,69	16162,00	18790,00	17248,00	22398,00	26000,00	9838,00	160,87
довгострокові фінансові інвестиції, тис. грн.	33729,00	45924,00	52762,00	19033,00	156,43	3353,00	3200,00	3416,00	3400,00	3247,00	-106,00	96,84
Середньорічна кількість працівників, ос.	74,00	74,00	74,00	0,00	100,00	60,00	60,00	60,00	60,00	60,00	0,00	100,00
З них зайнято:	2159,00	2054,00	2037,00	-122,00	94,35	337,00	215,00	194,00	193,00	182,00	-155,00	54,01
- у рослинництві	1761,00	1649,00	1668,00	-93,00	94,72	189,00	138,00	115,00	98,00	91,00	-98,00	48,15
- у тваринництві	398,00	405,00	380,00	-18,00	95,48	148,00	77,00	79,00	95,00	91,00	-57,00	61,49
Припадає на 1 працездатного, га:	40,10	42,90	43,17	3,07	107,65	18,70	29,50	32,70	32,70	34,90	16,20	186,63
- ріллі	36,10	39,30	39,83	3,73	110,34	18,30	28,60	32,10	32,30	34,20	15,90	186,89

Таблиця 2

Загальний рівень економічного розвитку сільськогосподарських підприємств Саратського району Одеської області

Показники	Господарства Саратського району Одеської області					СВК «Дружба» Саратського району Одеської області						
	Відхилення 2014 р. до 2012 р.		2010 рік		2011 рік		2012 рік		2013 рік		Відхилення 2014 р. до 2010 р.	
	(+, -)	%	2014 рік	2013 рік	2014 рік	2013 рік	2011 рік	2012 рік	2013 рік	2014 рік	(+, -)	%
Чистий дохід від реалізації продукції, тис. грн.	2891,23	391868	576072	286949	199,25	28891	30587	23085,00	34250,00	53244,00	24353	184,29
Собівартість реалізованої продукції, тис. грн.	2450,29	302178	370119	125090	151,05	20355	21350	19233	27218	34491	14136	169,45
Валовий прибуток, тис. грн.	45787	90280	205953	160166	В 4,5 р.	8536	9237	3852	7032	18753	10217	В 2,19 р.
Фінансові результати від операційної діяльності, тис. грн.	50039	86754	188881	138842	В 3,77 р.	9115	6060	6259	7591	18424	9309	В 2,02 р.
Чистий прибуток, тис. грн.	21680	76118	158991	137331	В 7,33 р.	5185	5075	6221	6712	18357	13172	В 3,54 р.
Припадає чистого доходу в розрахунку на:												
-100 га с.-г. угідь, тис. грн.	333,98	444,22	655,14	321,16	196,16	457,64	482,14	364	540	839	381,36	183,33
-100 грн. основних засобів, грн.	206,78	248,87	303,64	96,86	146,84	178,76	162,78	134	153	205	26,24	114,68
-1-го робітника в с.-г., тис. грн.	133,92	190,78	282,80	148,88	В 2,1 р.	85,73	142,27	119	177	293	207,27	В 3,4 р.
Припадає валового прибутку в розрахунку на:												
-100 га с.-г. угідь, тис.	52,89	102,34	234,22	181,33	В 4,43 р.	135,21	145,6	61	111	296	160,79	В 2,19 р.
-100 грн. основних засобів, грн.	32,75	57,34	108,56	75,81	В 3,31 р.	52,82	49,16	13	24	72	19,18	136,31
-1-го робітника, зайнятого в с.-г., тис. грн.	21,2	43,95	101,11	79,91	В 4,77 р.	25,33	42,96	20	36	103	77,67	В 4 р.
Фондовіддача	2,07	2,49	3,04	0,97	146,86	1,79	1,63	0,80	1,52	2,05	0,26	114,53
Фондомісткість	0,48	0,4	0,33	-0,15	68,75	0,56	0,61	1,25	0,65	0,49	-0,07	87,5
Рівень рентабельності виробничої діяльності, %	10,13	25,19	19,71	9,58	197,57	20,9	19,5	20,02	25,84	54,37	33,47	В 2,72 р.
Рівень рентабельності продажу, %	8,58	19,42	25,65	17,07	В 3 р.	17,9	16,6	16,69	20,53	35,22	17,32	В 2,07 р.

Рівень інтенсивності та економічна ефективність виробництва сільськогосподарських підприємств Саратського району Одеської області

Показники	Господарств Саратського району Одеської області					СВК «Дружба» Саратського району Одеської області						
	Відхилення		2010 рік		2011 рік		2012 рік		2013 рік		Відхилення	
	(+, -)	%	2014 рік	2013 рік	2014 рік	2013 рік	2011 рік	2012 рік	2013 рік	2014 рік	(+, -)	%
Припадає на 100 га с.-г. угідь, тис. грн.												
- авансованого капіталу	494,0	569,1	748,83	254,83	151,59	694,79	791,4	782,2	868,1	1144,92	450,13	164,79
- основних виробничих засобів	161,5	178,8	215,76	54,26	133,6	256,01	296,2	271,9	353,1	409,84	153,83	160,09
- виробничих витрат	320,4	401,4	554,33	233,93	173,01	393,27	409,4	482,9	589,8	659,21	265,94	167,62
Вироблено на 100 га с.-г. угідь												
- валової продукції - всього, тис. грн.	224,4	427,6	490,75	266,35	В 2,19 рази	393,27	645,9	231,5	607,0	659,22	265,95	167,63
- доходу (виручки), тис. грн.	400,7	533,1	655,14	254,44	165,99	404,4	578,4	436,3	647,9	790,07	385,67	195,37
- чистого прибутку, тис. грн.	132,6	86,3	86,1	-46,5	64,93	82,13	80,0	64,9	105,8	289,36	207,23	В 3,5 рази
Урожайність зернових культур з 1 га, ц	15,9	37,0	21,77	5,87	136,91	21,96	37,2	16,2	44,9	28,46	6,5	129,6

Таблиця 4

Комплексна оцінка фінансового стану господарств Саратського району Одеської області

Показник	Господарства Саратського району Одеської області				СВК «Дружба» Саратського району Одеської області									
	2012 рік	2013 рік	2014 рік	Відхилення (+, -) 2014 р.		2010 рік	2011 рік	2012 рік	2013 рік	Відхилення (+, -) 2014 р.				
				2012 р.	2013 р.					2010 р.	2011 р.	2012 р.	2013 р.	
1. Оцінка економічного потенціалу суб'єктів господарювання														
1.1. Оцінка майнового стану														
Сума грошових коштів, що знаходиться в розпорядженні господарств, тис. грн.	427645	502014	658456	230811	156442	43862	50205,0	49620,0	55071,0	72634	28772	22429	23014	17563
Частка основних засобів в активах	0,33	0,31	0,29	-0,04	-0,02	0,37	0,39	0,35	0,41	0,36	-0,01	0,03	0,1	-0,05
Коефіцієнт зносу основних засобів	0,31	0,29	0,23	-0,08	-0,06	0,25	0,33	0,38	0,36	0,31	0,06	-0,02	-0,07	-0,05
1.2. Оцінка фінансового стану														
Коефіцієнт фінансової незалежності (автономії)	0,7	0,75	0,76	0,6	0,1	0,95	0,9	0,97	0,98	0,97	0,02	0,07	0	-0,01
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0,1	0,08	0,13	0,03	0,05	2,22	2,7	2,3	0,9	0,96	-1,26	-1,74	-1,34	0,06
Коефіцієнт забезпеченості власними оборотними коштами	0,48	0,57	0,68	0,2	0,11	0,92	0,81	0,95	0,95	0,96	0,04	0,15	0,01	0,01
2. Оцінка результативності фінансово-господарської діяльності														
2.1. Оцінка прибутковості														
Валовий прибуток (+), збиток (-), тис. грн.	44094,0	89690,0	205953	161859	116263	8536	9237,0	3852,0	7032,0	18753	10217	9516	14901	11721
Чистий прибуток (+), збиток (-), тис. грн.	4761,0	76118,0	156230	151469	80112	5185	5075,0	6221,0	6712,0	18357	13172	13282	12136	11645
Рівень рентабельності (+), збитковості (-) виробничої діяльності, %	10,13	25,19	19,71	9,58	-5,48	20,9	19,5	20,02	25,84	54,37	33,47	34,87	34,35	28,53
Рівень рентабельності продажу, %	8,58	19,42	25,65	17,07	6,23	17,9	16,6	16,69	20,53	35,22	17,32	18,62	18,53	14,69
2.2. Оцінка динамічності розвитку														
Коефіцієнт оборотності активів	0,68	0,78	0,83	0,15	0,05	0,67	0,61	0,47	0,65	0,83	0,16	0,22	0,36	0,18
Тривалість операційного циклу, дні	293	265	423,22	130,22	158,22	324,91	327	450	304	412	87,09	85	-38	108
Тривалість фінансового циклу, дні	210	206	266,01	56,01	60,01	290,82	272	426	293	392,12	101,3	120,12	-33,88	99,12
2.3. Оцінка ефективності використання економічного потенціалу														
Рівень рентабельності (+), збитковості (-) сукупного капіталу, %	7,18	15,2	23,73	16,55	8,53	11,82	10,1	12,5	12,2	25,27	13,45	15,17	12,77	13,07
Рівень рентабельності (+), збитковості (-) власного капіталу, %	1,56	20,2	31,17	29,61	10,97	12,48	11,3	12,9	14,0	25,95	13,47	14,65	13,05	11,95

більше, ніж у 2010 р. та припадає в 3,5 рази більше чистого прибутку. Аналогічну ситуацію спостерігаємо в цілому по району: на 100 га с.-г. угідь у 2014 р. вироблено 490,75 тис. грн. валової продукції, що в 2,19 рази більше, ніж у 2012 р., але чистий прибуток зменшився на 35,07%.

Для більш повного аналізу фінансово-господарської діяльності та стану СВК «Дружба» у порівнянні з підприємствами району, проведемо комплексну оцінку його фінансового стану, розглянувши економічний потенціал суб'єкта господарювання та результативність його фінансово-господарської діяльності (табл. 4).

Проводячи оцінку майнового стану, відмітимо, що у звітному році порівняно з базисним у СВК «Дружба» сума грошових коштів, що знаходиться в розпорядженні господарства, зросла на 28 772 тис. грн., порівняно з минулим роком – на 5 451,0 тис. грн.; на 103 382,0 тис. грн. та на 74 369,0 тис. грн. відповідно зросла в цілому по району. Зростання це відбулося за рахунок збільшення та оновлення основних виробничих засобів, частка яких у звітному році склала 0,5, що на 0,1 більше, ніж у базисному році. На підприємстві залишається незмінним коефіцієнт зносу основних засобів, що є ознакою незмінності стану його матеріально-технічної бази. Така тенденція спостерігається в цілому і по району, проте якщо в СВК «Дружба» коефіцієнт зносу у 2013 р. порівняно з 2012 роком зменшився на 0,05, то в районі залишився незмінним.

Проводячи оцінку фінансового стану підприємства, розглянемо три основні показники: коефіцієнт фінансової незалежності (автономії), який характеризує можливість підприємства виконати свої зовнішні зобов'язання за рахунок використання власних активів, його незалежність від позикових джерел.

Коефіцієнт абсолютної ліквідності дозволяє визначити частку короткострокових зобов'язань, які підприємство може погасити найближчим

часом, не чекаючи оплати дебіторської заборгованості. Коефіцієнт забезпеченості власними оборотними коштами характеризує рівень забезпеченості підприємства власними джерелами формування оборотних активів, тобто показує, скільки власних джерел формування оборотних активів підприємства припадає на одиницю цих активів. У СВК «Дружба» цей коефіцієнт у звітному році порівняно з базисним збільшився на 0,04 і склав 0,96, а порівняно з попереднім роком – збільшився на 0,1, проте він відповідає нормативному значенню, це означає, що наявні оборотні активи, підприємства покриваються власними і притриваними до них джерелами. Стосовно цього показника по району, порівняно з 2012 р. у 2014 р. він збільшився на 0,2, а порівняно з попереднім – на 0,11.

Висновки. Кінцевий фінансовий результат ураховує результати за всіма видами діяльності підприємства, підбиваючи загальний підсумок. Крім того, що прибуток характеризує остаточний фінансовий результат діяльності підприємства, розмір його грошових накопичень, він є головним джерелом фінансування витрат на виробничий і соціальний розвиток підприємства, а платежі до бюджету за рахунок податку на прибуток – важливий елемент доходів держави. Це означає, що доходи підприємства повинні задовольняти не тільки його фінансові потреби, але й потреби держави на фінансування суспільних фондів споживання, розвитку науки, освіти, охорони здоров'я, проведення екологічних заходів тощо.

Для СВК «Дружба» в майбутніх періодах можна запропонувати:

- підвищення оборотності обігових коштів шляхом зменшення дебіторської заборгованості, що значно збільшить платоспроможність підприємства;
- покращити фінансовий стан можна за рахунок розробки нових проектів реалізації продукції;
- збільшити прибуток можливо за рахунок збільшення обсягу реалізації продукції та шляхів зниження собівартості товарної продукції.

Список літератури:

1. Лишиленко О.В. Бухгалтерський облік : [підручник] / О.В. Лишиленко. – К. : Центр навчальної літератури, 2005. – С. 13–16.
2. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» : Наказ М-ва фінансів України від 07.02.2013 р. № 73 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.interbuh.com.ua/ru/documents/onebuhbook/6567>.
3. Ткаченко Н.М. Бухгалтерський фінансовий облік, оподаткування і звітність : [підручник] / Н.М. Ткаченко ; 6-те вид., перероб. і доп. – К. : Алерта, 2013. – С. 523–524.
4. Швець В.Г. Теорія бухгалтерського обліку : [підручник] / В.Г. Швець ; 3-тє вид., перероб. і доп. – К. : Знання, 2008. – С. 207–208.

Морозюк Н. С.
Стоянова-Коваль С. С.
Губко В. И.

Одесский государственный аграрный университет

АНАЛИЗ ФИНАНСОВЫХ РЕЗУЛЬТАТОВ СПК «ДРУЖБА» В РАЗРЕЗЕ СЕЛЬСКОХОЗЯЙСТВЕННЫХ ПРЕДПРИЯТИЙ САРАТСКОГО РАЙОНА ОДЕССКОЙ ОБЛАСТИ

Резюме

Функционирование любого предприятия независимо от видов его деятельности и форм собственности в условиях рынка определяется его способностью создавать необходимую и достаточную величину дохода. Анализ прибыли занимает ведущее место в системе комплексного экономического анализа, поскольку за ним оценивается степень достижения конечной цели деятельности предприятия. Исследована и проанализирована организационно-экономическая характеристика сельскохозяйственных предприятий Саратовского района Одесской области, а также осуществлено сравнение полученных результатов с выбранным базовым предприятием – СПК «Дружба».

Ключевые слова: учет, анализ, прибыль, финансовые результаты, сельское хозяйство, производственные ресурсы, экономическое развитие.

Morozyuk N. S.
Stoyanova-Koval S. S.
Hubko V. I.
Odessa State Agrarian University

ANALYSIS OF FINANCIAL RESULTS APC „DRUZHBA” IN THE CONTEXT AGRICULTURAL ENTERPRISES SARATSKY DISTRICT OF ODESSA REGION

Summary

Functioning of any company, despite of its kinds and forms of ownership in a market is defined by its ability to create the necessary and sufficient amount of income. Analysis of profit takes a leading place in the comprehensive economic analysis because it is measured by the degree of achievement of the ultimate goal of the company. It was studied and analyzed the organizational and economic characteristics of farm Sarata district Odessa region, and compared the results with the selected basic enterprise – APC «Druzhba».

Keywords: accounting, analysis, profit, income, agriculture, production resources, economic development.

УДК 657.37

Ткаченко В. В.
Університет банківської справи

ПРИНЦИПИ КОНСОЛІДАЦІЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ БАНКІВСЬКИХ УСТАНОВ

Проаналізовано склад принципів бухгалтерського обліку та фінансової звітності за національним законодавством, Концептуальною основою фінансової звітності та Міжнародними стандартами бухгалтерського обліку (МСБО). Запропоновано класифікацію принципів консолідованої фінансової звітності (КФЗ) банківських установ. Досліджено особливості реалізації принципів бухгалтерського обліку та фінансової звітності у формуванні КФЗ банківських установ.

Ключові слова: принципи фінансової звітності, консолідована звітність, банк, консолідована група, Концептуальна основа фінансової звітності, МСБО.

Постановка проблеми. Першоосною для відображення у фінансовій звітності фактів господарського життя виступають принципи бухгалтерського обліку та фінансової звітності. Як зазначає А.В. Озеран, «без глибокого розуміння сутності виділених принципів складно розібратися у змісті фінансової інформації, наведеної у фінансовій звітності» [1, с. 108]. Зважаючи на те, що в КФЗ узагальнюються результати діяльності специфічної економічної одиниці – консолідованої групи, виникає необхідність дослідження особливостей реалізації принципів бухгалтерського обліку та фінансової звітності при її формуванні. Дана проблема актуалізується також тим, що вибір методів КФЗ у значній мірі спирається на облікові принципи.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Принципи бухгалтерського обліку та фінансової звітності у різний час досліджували як вітчизняні, так і зарубіжні науковці. Серед них варто виділити напрацювання К.В. Безверного [2], С.Ф. Легенчука [3], А.В. Озеран [1], Т.В. Федорович [4], Б. Нідлза, Х. Андерсона, Д. Колдуелла [5], М.І. Кутера [6]. Безпосередньо ж дослідженням принципів КФЗ займалися Г.В. Уманців [7], В.П. Онищенко [8], О.С. Герасименко [9], З.М. Алієв [10]. Варто відзначити також ґрунтовні дослідження М.Р. Лучка [11] та В.С. Плотнікова [12], у яких здійснена спроба трансформувати принципи бухгалтерського обліку та фінансової звітності для потреб системи консолідованого обліку груп підприємств.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. В останні роки практично не досліджувалися принципи КФЗ. Також у вітчизняній та зарубіжній науковій літературі

недостатньо приділено уваги розкриттю принципів формування КФЗ безпосередньо в банківських установах.

Мета статті полягає у тому, щоб дослідити склад принципів бухгалтерського обліку та фінансової звітності у вітчизняній нормативно-правовій базі, Концептуальній основі фінансової звітності та МСБО 1 «Подання фінансової звітності»; запропонувати класифікацію принципів КФЗ банківських установ; визначити особливості реалізації принципів бухгалтерського обліку та фінансової звітності у формуванні КФЗ банківських установ.

Виклад основного матеріалу дослідження. Загалом принципи бухгалтерського обліку та фінансової звітності – це положення, які визначають зміст, оцінку та порядок розкриття інформації про факти господарського життя суб'єкта господарювання у фінансовій звітності [1, с. 106; 13, с. 6]. Їх зміст розкривається у вітчизняній нормативно-правовій базі (Законі України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні»; Національному положенні (стандарті) бухгалтерського обліку (НП(С)БО) 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності», «Положенні про організацію бухгалтерського обліку та звітності в банках України»), Концептуальній основі фінансової звітності та МСБО 1 (табл. 1).

Можна підсумувати, що принципи формування фінансової звітності, які використовують у своїй діяльності вітчизняні банківські установи та підприємства, практично співпадають. Виняток становлять лише принципи єдиного грошового вимірника та періодичності, які відсутні в «Положенні про організацію бухгалтерського обліку та звітності в банках України».